

Φορέας Υποδοχής: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών
Επιστημών

Συνεργαζόμενος Φορέας: Το Χαμόγελο του Παιδιού

Επιστημονική Υπεύθυνη: Ειρήνη Λεριού

Δελτίο Τύπου

ΘΕΜΑ: Δημοσίευση Πρακτικών της δι' αλληλογραφίας συνέντευξης του C.W.-Smile με Κοινωνική Λειτουργό από το Δήμο Αμαρουσίου στα πλαίσια Μελέτης Πρωτοβουλιών

Η επιστημονική υπεύθυνη και η ερευνητική ομάδα του “C.W.-SMILE” με τιμή σας παρουσιάζουν τα πρακτικά της δι' αλληλογραφίας συνέντευξης μας με την κοινωνική λειτουργό και συνεργάτιδα του Δημάρχου Αμαρουσίου, κα Ελένη Γιαννακοπούλου, στις 14 Ιουνίου 2019, για ζητήματα που αφορούν τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες της δομής του δήμου Αμαρουσίου που αποσκοπούν στην ευημερία των παιδιών στην περιφέρεια Αττικής, στα πλαίσια εκπόνησης Μελέτης Πρωτοβουλιών, του ερευνητικού έργου με τίτλο «Η κατανόηση, η μέτρηση και η παρακολούθηση της παιδικής ευημερίας: Ένα σχέδιο δράσης με “Το Χαμόγελο”».

Αρχικά, παρουσιάστηκαν από την ερωτώμενη οι δομές του δήμου Αμαρουσίου που απευθύνονται στις ευάλωτες οικογένειες με παιδιά, όπου βλέπουμε ότι η συγκεκριμένη δημοτική αρχή κάνει αξιόλογη προσπάθεια να καλύψει σημαντικό εύρος αναγκών. Στη συνέχεια, έγινε αναφορά στη δράση που καλύπτει την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των πολιτών, ακόμα και των ανασφάλιστων, η οποία κρίνεται πολύ σημαντική για τις οικογένειες που ζουν υπό αντίξοες οικονομικά συνθήκες, συνεπώς και για τα παιδιά τους. Όσον αφορά τη δομή που λειτουργεί ως κέντρο ενημέρωσης για τον πληθυσμό αυτό, η ερωτώμενη μας ενημέρωσε ότι πρόκειται για δομή που μετρά μικρό διάστημα λειτουργίας, ωστόσο με ενθαρρυντικές προοπτικές για το μέλλον. Ένα καίριο ζήτημα που θίχτηκε στην συνέντευξη αφορά το θεσμό των παιδικών σταθμών, των οποίων η λειτουργία τίθεται προς αμφισβήτηση από αρκετούς, ως προς την ποιότητα της λειτουργίας τους. Στο σημείο αυτό η ερωτώμενη υπέδειξε τη σημαντικότητα της ύπαρξης ως θεσμού, αφού έτσι εναρμονίζεται η επαγγελματική και οικογενειακή ζωή των μητέρων, οι οποίες όταν έχουν που να αφήσουν τα παιδιά τους καθίστανται ικανές να εργαστούν, Ωστόσο, ενώ αναγνωρίζεται ότι υπάρχουν προϋποθέσεις για την ποιοτική λειτουργία των παιδικών

σταθμών, δεν μας δίνεται η πληροφόρηση για το αν τηρούνται οι προϋποθέσεις αυτές. Ακόμη, γίνεται αναφορά στις δράσεις που αφορούν την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών και των γονέων, αν και στις ερωτήσεις για το αν υπάρχουν παιδιά που ωφελούνται περισσότερο ή λιγότερο, δεν δόθηκε συγκεκριμένη απάντηση, καθώς η ερωτώμενη, εκπροσωπώντας τον συγκεκριμένο ΟΤΑ, αναφέρει πως ό,τι προσφέρεται στα παιδιά το έχουν ανάγκη, και οι δράσεις καλύπτουν διαφορετικών τύπων ανάγκες που δεν μπορούν να ιεραρχηθούν. Ακόμη, ως προς τα πιθανά κενά που ενδεχομένως υπάρχουν, έγινε αναφορά στην ενίσχυση των ψυχοκοινωνικών δομών για τη στήριξη των παιδιών σε αυτό το συγκεκριμένο τόσο βασικό κομμάτι της διαβίωσης τους, τονίζοντας δε ότι είναι απαραίτητη η παρουσία παιδοψυχολόγων στις κοινωνικές μονάδες, καθώς και να ανοίξει ο δρόμος για σχετικά ενημερωτικά σεμινάρια εντός των σχολικών μονάδων. Τέλος, έγινε αναφορά στην ανάγκη για περαιτέρω χρηματοδότηση αναφορικά με προγράμματα μαθησιακής υποστήριξης, καθώς τα παιδιά των φτωχών οικογενειών αδυνατούν να συμμετάσχουν σε φροντιστηριακή υποστήριξη για τα μαθήματα τους επί πληρωμή.

ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥΣΙΑΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Στο παρόν παρατίθεται και αυτούσια η συνέντευξη.

1. Ξεκινώντας, πείτε μας λίγα πράγματα για τις δημοτικές δράσεις από τις οποίες επωφελούνται ευάλωτες οι οικογένειες και κυρίως τα παιδιά που ανήκουν σε αυτές.

Ελένη Γιαννακοπούλου: *Ο Δήμος Αμαρουσίου έχει χτίσει ένα δίχτυ αλληλεγγύης στην κοινότητα ώστε να καλύπτονται οι πολλαπλές και σύνθετες ανάγκες των οικογενειών, ειδικά εκείνων που έχουν παιδιά. Αναφέρουμε τις πιο σημαντικές δομές που λειτουργούν:*

- **Δημοτικό Πολυιατρείο:** 25 ειδικότητες εθελοντών ιατρών, 6.000 άποροι και ανασφάλιστοι πολίτες εξετάζονται ετησίως, κατόπιν ραντεβού.
- **Κοινωνικό Φαρμακείο:** ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2013 και σήμερα πάνω από 300 άτομα λαμβάνουν εντελώς δωρεάν τη φαρμακευτική τους αγωγή, επιδεικνύοντας την κάρτα «ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ» και πρόσφατη ιατρική συνταγή.
- **Γραφείο κοινωνικής στήριξης:** Για κάθε θέμα προνοιακού χαρακτήρα που απασχολεί τους πολίτες, προσωπικό ή οικογενειακό, παραπέμπουν-δικτυώνουν και υλοποιούν επιμέρους πολιτικές (κοινωνικό φροντιστήριο, εισαγγελικές έρευνες κ.α.)
- **Κέντρο Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης:** Ολοκληρωμένη κοινοτική δομή που στοχεύει στην πρόληψη και προαγωγή ψυχικής υγείας.
- **ΚΔΑΠ-ΜΕΑ:** Δομή δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά με νοητική στέρση και αυτισμό σε συνεργασία με τους τοπικούς συλλόγους Γονέων & Κηδεμόνων ΑμεΑ.
- **Γεύμα Αγάπης –Κοινωνικό Παντοπωλείο:** Καθημερινή στήριξη σε επίπεδο σίτισης και παροχής τροφίμων μακράς διάρκειας, κυρίως σε οικογένειες με ανήλικα παιδιά.
- **Δημοτικοί Λαχανόκηποι:** Δύο δημοτικοί λαχανόκηποι όπου δικαιούχοι καλλιεργητές είναι ευάλωτες κοινωνικά και οικονομικά οικογένειες.

• **Αθλητισμός- Πολιτισμός:** Σειρά παροχών δωρεάν συμμετοχών ή μειωμένου αντίτιμου σε όλο το φάσμα των αθλητικών και πολιτιστικών δρώμενων του Δήμου.

2. Απ' ότι έχουμε δει, στο Δήμο Αμαρουσίου λειτουργεί το Δημοτικό Κοινωνικό Πολυϊατρείο, συνεπώς ο δήμος δραστηριοποιείται ως προς την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Για ποιο λόγο θεωρείτε ότι έχει επιλεγθεί αυτή η δράση έναντι άλλων;

Ε.Γ.: Το Δημοτικό Πολυϊατρείο λειτουργεί περί τα 12 χρόνια στο Μαρούσι και είναι μια από τις πιο σημαντικές δομές, διότι αφορά την υγεία των ευάλωτων και άπορων συμπολιτών μας. 25 διαφορετικές ειδικότητες ιατρών, εξετάζουν δωρεάν τους ανασφάλιστους συμπολίτες μας, δίνοντας και σχετικές βεβαιώσεις ή παραπεμπτικά. Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, κλείνεται ραντεβού ακόμη και μεσημεριανές-απογευματινές ώρες και έτσι αποφεύγεται η τλαιπωρία της μετακίνησης προς τα δημόσια νοσοκομεία των ασθενών. Παράλληλα, σε συνδυασμό με το κοινωνικό φαρμακείο που λειτουργεί στο ίδιο κτίριο, οι εξεταζόμενοι, λαμβάνουν με την ιατρική συνταγή και τα φάρμακά τους άμεσα. Πάνω από 6.000 πολίτες εξετάζονται ετησίως από το Πολυϊατρείο.

3. Γνωρίζουμε ότι σε κάθε δήμο λειτουργούν Κέντρα Κοινότητας για ενημέρωση και συμβουλευτική στήριξη των οικογενειών με παιδιά που βρίσκονται σε ανάγκη, ως προς τα προγράμματα πρόνοιας από τα οποία μπορούν να επωφεληθούν. Θεωρείτε ότι είναι καλά σχεδιασμένη ή υπάρχουν δυνατότητες βελτίωσης της δράσης αυτής;

Ε.Γ.: Το Κέντρο Κοινότητας λειτουργεί μικρό χρονικό διάστημα στον Δήμο μας (λιγότερο από 1 έτος) και δεν είναι ασφαλής η αξιολόγηση. Τα δείγματα είναι πολύ ενθαρρυντικά, καθώς έχουν αναλάβει ένα μεγάλο προνοιακό κομμάτι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης), των επισιτιστικών προγραμμάτων, των προνοιακών επιδομάτων και της συμβουλευτικής υποστήριξης οικογενειών και παιδιών. Πιθανές διορθωτικές προτάσεις θα γίνουν ύστερα από εύλογο χρονικό διάστημα και έχοντας υπόψη τις πρώτες ετήσιες απολογιστικές εκθέσεις.

4. Μια πρωτοβουλία που πραγματοποιείται για τη στήριξη της φτωχής οικογένειας είναι οι Παιδικόι Σταθμοί. Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι ήταν αναγκαία η θέσπιση της πρωτοβουλίας αυτής, και είναι τελικά αποτελεσματική, ή καταλήγει να λειτουργεί μόνο ως χώρος φύλαξης των παιδιών τις ώρες που οι γονείς εργάζονται;

Ε.Γ.: Σε αυτό το εδάφιο αντιμετωπίζουμε δύο θέματα: εάν είναι χρήσιμος ο θεσμός λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών και η ποιότητα της δουλειάς που γίνεται σε αυτούς.

α) Κατ' αρχάς, ασφαλώς και είναι απολύτως απαραίτητη η λειτουργία των παιδικών σταθμών διότι πετυχαίνεται η εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής των μητέρων. Άλλως, οι γυναίκες είναι επιβαρυνμένες με την ανατροφή των παιδιών χωρίς εναλλακτική επιλογή για ένταξη στην αγορά

εργασίας, και παράλληλα, τα οφέλη από την κοινωνικοποίηση των νηπίων είναι πολλαπλά.

β) Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, οι δραστηριότητες, η διατροφή και συνολικά η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών αφορά την εκάστοτε διεύθυνση των Παιδικών Σταθμών που λειτουργούν με ευθύνη του οικείου ΟΤΑ. Αυτονόητο είναι ότι η πρέπει να λειτουργεί σχεδιασμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα εστιασμένο στην ανάπτυξη των ψυχο-κοινωνικών δεξιοτήτων των νηπίων και όχι να λειτουργεί ως χώρος φύλαξης.

5. Μιλήστε μας για την Γωνιά Προσφοράς και Αλληλεγγύης του Δήμου Αμαρουσίου. Θεωρείτε πως καλύπτονται οι ανάγκες των οικογενειών με παιδιά της περιοχής, αρά είναι η δράση αποτελεσματική;

Ε.Γ.: Μια δομή που εγκαινιάστηκε τα τελευταία χρόνια στο Μαρούσι, είναι η Γωνιά Προσφοράς και Αλληλεγγύης. Σε αυτό τον χώρο μπορούν όλοι.. απλοί πολίτες, σύλλογοι, εταιρίες, ΜΚΟ και άλλοι να προσφέρουν ό,τι δεν χρειάζονται πλέον, σε καλή κατάσταση και έτοιμα για χρήση: ρούχα, υποδήματα, λευκά είδη-κουβέρτες, παιχνίδια, παιδικά-βρεφικά-εφηβικά είδη, βιβλία, είδη οικιακής χρήσης, μικροσυσκευές, ηλεκτρικές συσκευές, έπιπλα, χαλιά, ποδήλατα και πολλά άλλα που είναι αδύνατον να αναφερθούν. Στη συνέχεια, εκπαιδευμένοι εθελοντές κάνουν διαλογή, κατηγοριοποίηση και τοποθέτηση στους ειδικούς χώρους των προϊόντων. Η κοινωνική υπηρεσία παράλληλα, τηρεί ειδικό αρχείο με καταγεγραμμένες τις ανάγκες των ωφελούμενων και άμεσα παραλαμβάνουν τα πράγματα που χρειάζονται. Πρόκειται για μια εξαιρετικά αποτελεσματική δράση που καλύπτει άμεσα πρακτικές ανάγκες των ευάλωτων οικογενειών, εξοικονομώντας σημαντικά χρηματικά ποσά. Ταυτόχρονα η τοπική κοινότητα εκπαιδεύεται στο πνεύμα της προσφοράς και της αλληλεγγύης και λαμβάνουν την ικανοποίηση της βοήθειας στον συνάνθρωπο.

4

6. Συναισθηματικά υγιείς γονείς ανταπεξέρχονται καλύτερα στο γονικό τους ρόλο, χωρίς να βγάζουν το άγχος και την αβεβαιότητα της καθημερινότητας με μη αποδεκτή συμπεριφορά (πχ περιστατικά βίας και αυτοκτονιών). Για το λόγο αυτό έχει δοθεί έμφαση στην ψυχολογική υποστήριξη των παιδιών μέσω του Κέντρου Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης του Δήμου Αμαρουσίου. Πώς κρίνετε ότι ανταπεξέρχεται η λειτουργία του Κέντρου στις ανάγκες της περιοχής;

Ε.Γ.: Το Κέντρο Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης είναι ένα κέντρο πρόληψης και βραχείας υποστήριξης που παρέχει δωρεάν υπηρεσίες σε κατοίκους και δημότες Αμαρουσίου, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια. Οι Υπηρεσίες που προσφέρονται είναι:

1. Αξιολόγηση ψυχολογικών και συναισθηματικών δυσκολιών παιδιών, εφήβων και ενηλίκων.
2. Συμβουλευτική και υποστήριξη σε επίπεδο ατόμου, ζεύγους και οικογένειας.
3. Συμβουλευτική γονέων.

4. *Αξιολόγηση δυσκολιών στην μάθηση και ψυχομετρική αξιολόγηση παιδιών και εφήβων•*

5. *Φορέας Πρακτικής Άσκησης φοιτητών Ψυχολογίας του Τμήματος Ψυχολογίας του Πάντειου Πανεπιστημίου.*

Από το κέντρο δέχονται υπηρεσίες 820 άτομα, ζευγάρια και οικογένειες ετησίως με αυξητική τάση ως προς τη ζήτηση στήριξης εφήβων.

7. Πιστεύετε ότι μέσα από όλες αυτές τις δράσεις του δήμου Αμαρουσίου υπάρχουν παιδιά που συμμετέχουν σε κάποια δράση και κερδίζουν περισσότερο από ότι αν συμμετείχαν σε κάποια άλλη; Που πιστεύετε ότι οφείλεται αυτό;

8. Αντίστοιχα, πιστεύετε ότι υπάρχουν παιδιά που επωφελούνται λιγότερο; Που πιστεύετε ότι οφείλεται αυτό;

9. Ποια θεωρείτε ότι είναι η δράση που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες των παιδιών; Για ποιο λόγο;

Ε.Γ.: Δεν μπορούμε να απαντήσουμε σε ερωτήσεις αυτού του τύπου, εάν και που, ωφελούνται τα παιδιά, περισσότερο ή λιγότερο από τις δημοτικές δομές υποστήριξης. Οτιδήποτε προσφέρεται στα παιδιά, το έχουν ανάγκη και η απουσία του δημιουργεί ζητήματα διαφορετικής βαρύτητας.

Είναι τουλάχιστον άστοχο να βάλουμε στη ζυγαριά πχ. το φαγητό με την ψυχολογική στήριξη, ή το κοινωνικό φροντιστήριο με την συμμετοχή τους στα δρώμενα της πόλης, διότι το σύνολο τους, συνθέτει την ομαλή ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη, την εξέλιξη των δεξιοτήτων τους και τελικά την χωρίς περιορισμούς και αποκλίσεις ζωή τους.

10. Τέλος, από την εμπειρία σας, σε ποια σημεία διαπιστώνετε ότι ίσως υπάρχει κενό, ότι ίσως δηλαδή παρουσιάζονται προβλήματα που εμποδίζουν τα παιδιά να αξιοποιήσουν τη μέγιστη δυνατή βοήθεια μέσα από αυτές τις δράσεις;

Ε.Γ.: Είναι απολύτως απαραίτητο να επενδύσουμε στην ψυχική υγεία των παιδιών και ειδικά των εφήβων. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει παιδοψυχίατρος στις κοινοτικές δομές. Η συμβουλευτική στα σχολεία θα ήταν επίσης μια σημαντική επένδυση. Σήμερα, ο Δήμος δεν έχει άδεια να κάνει σεμινάρια στα σχολεία, κάτι που προτείνουμε να αλλάξει. Τέλος η ροή των χρηματοδοτήσεων θα μπορούσε να υποστηρίξει τα λεγόμενα «κοινωνικά φροντιστήρια», διότι η πλειοψηφία των γονιών αδυνατούν να πληρώσουν αυτού του τύπου υποστηρικτική διδασκαλία των παιδιών τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την εξαιρετικά πολύτιμη και ενδιαφέρουσα παραπάνω συνέντευξη προκύπτει ότι στο δήμο Αμαρουσίου γίνεται μια σημαντική προσπάθεια για την προώθηση δράσεων από τις οποίες επωφελούνται τα

ευάλωτα άτομα και ιδίως τα παιδιά. Πιο συγκεκριμένα, οι δομές που αφορούν την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη συμπεριλαμβάνουν τη στήριξη των ανασφάλιστων ατόμων, ενώ σημαντικού εύρους είναι και το έργο που αφορά την ενίσχυση της κάλυψης υλικών αναγκών με την παροχή βασικών ειδών πρώτης ανάγκης. Τα ζητήματα που εντοπίζονται αφορούν την ψυχοκοινωνική στήριξη των παιδιών με την παρουσία παιδοψυχολόγων στις κοινωνικές δομές και άρτια ενημέρωση εντός των σχολικών μονάδων, ενώ σημαντική κρίνεται και η μαθησιακή υποστήριξη των παιδιών που προέρχονται από οικογένειες που δεν μπορούν να στηρίξουν φροντιστηριακή εκπαίδευση.

Το έργο χρηματοδοτείται (ή χρηματοδοτήθηκε) από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) και από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), με αρ. Σύμβασης Έργου 1926